

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

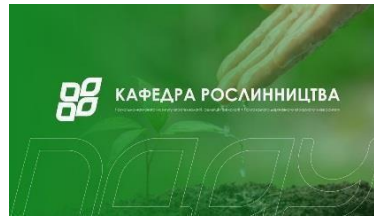
**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 101 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук; **Ольга БАРАБОЛЯ** – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 9 від 1. 12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

ЗМІСТ

Hanhur V.V., Vodianyuk O.V., Yeremko L., Staniak M.	7
Perennial legumes as a factor of soil fertility improvement	
Yeremko L., Staniak M., Czopek K., Stepień-Warda A.	9
The role of some elements of mineral nutrition in the formation of the productivity of sunflower as a valuable oil crop	
Hanhur V.V., Kalambet V.V., Chernysh M.R., Solianyuk V.A.	12
The formation of biometric parameters of sunflower hybrid plants of different maturity groups depending on the level of mineral nutrition	
Hanhur V.V., Hrechka M.O.	15
The effect of basic soil cultivation methods and seed inoculation on soybean crop weed infestation	
Логвиненко В.В., Штепа А.М.	18
Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату	
Шакалій С.М., Маслівець О.	21
Формування продуктивного потенціалу сортів гірчиці в умовах Лісостепу	
Шакалій С.М., Воронько В.В.	25
Вплив агроекологічних факторів на формування структури врожаю кукурудзи	
Шакалій С.М., Кулик Є.І.	27
Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника	
Сахно Т.В., Галаган О.О., Гордієнко М.Ю.	29
Оцінка ефективності етнофармакологічних рослинних екстрактів у технології насінництва кукурудзи	
Тараненко С.В., Дудка Є.О.	33
Землеробство на деградованих землях: шляхи відновлення продуктивності	
Зосимчук О.А., Павленко В.В.	36
Особливості підбору гібридів кукурудзи на осушуваних торфових ґрунтах західного Полісся	
Зосимчук М.Д., Поліщук О.С.	40
Особливості підбору сортів сої для вирощування в зоні західного Полісся	
Марініч Л.Г., Федоренко І.В.	43
Формування генеративних пагонів у стоколосу безостого залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Комісарчук Я.А., Кочерга І.М.	46
Вплив сортових властивостей на формування врожайності гібридів кукурудзи	
Марініч Л.Г., Кошовий С.О.	48
Формування кормової продуктивності люцерни залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Максимов А.С., Орищенко К. Р.	50
Вплив норми висіву та способів сівби на формування насінневої продуктивності стоколосу безостого	
Шакалій С.М., Тутка Т.	52

Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М.	54
Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні півнісного Степу України Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А.	56
Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур Шакалій С.М., Брехунцова О.	60
Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколаєв А. О.	62
Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України Мешко Р. Г., Ярчук І. І.	64
Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макродобрих Бондаренко О.В.	66
Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної Барат Ю.М., Брехунцова О.А.	68
Особливості технології вирощування лохини Локойда К.І.	71
Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна Сергієнко М.Б.	76
Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁ Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л.	80
Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О.	83
Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	86
Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових Рибальченко А.М.	91
Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i> Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S.	93
The effect of mineral elements on sunflower seed yield Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu.	95
The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E.	97
The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield Дзигал Є.В.	100

спостерігається у широкорядних посівах (шириною 45 та 90 см), які забезпечують вищу урожайність порівняно з рядковим посівом при однакових нормах висіву. Зокрема, при широкорядному способі посіву з міжряддям 45 см і нормі 15 кг/га середній урожай досяг 0,51 т/га, що є найбільшим серед усіх досліджених варіантів.

Аналіз даних показує, що зменшення норми висіву з 15 до 11 кг/га не призводить до істотного зниження урожайності у широкорядних посівах, тоді як у посіві з міжряддям 15 см саме при нормі 13 кг/га урожайність досягає максимуму.

Щодо міжряддя, то оптимальним виявився спосіб з шириною міжряддя 45 см, що сприяє підвищенню врожайності завдяки покращенню освітленості та вентиляції рослин, а також зниженню конкуренції за ресурси. Висока урожайність у цьому випадку обумовлена кращою реалізацією потенціалу рослин, формуванням більшої кількості генеративних пагонів і більшою масою насіння.

Загалом, дослідження свідчать, що максимальна урожайність досягається при нормах висіву 13-15 кг/га та ширині міжряддя 45 см, що забезпечує баланс між густотою посівів і доступністю ресурсів для формування високих врожаїв.

Бібліографічний список

1. В.Ф. Петриченко, О.В. Корнійчук, Ю.А. Векленко Наукові основи інтенсифікації виробництва кормів на луках та пасовищах України Корми і кормовиробництво. 2020. Випуск 89 DOI: 10.31073/kormovyrobnytstvo202089-01.
2. Марініч Л. Г., Антонєць О. А. Вплив строків посіву на продуктивність стоколосу безостого в умовах Лісостепу України. *Вісник ПДАА*. 2021. №3. С.45-51 doi: 10.31210/visnyk2021.03.05
3. Марініч Л.Г., Мелешко І.В. Вплив строків сівби на формування кормової продуктивності стоколосу безостого *ScientificWorldJournal*. Bulgaria, Svishtov, Issue №27, September, 2024. DOI: 10.30888/2663-5712.2024-27-00-011

ВПЛИВ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ

Шакалій Світлана, к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри рослинництва

e-mail: svitlana.shakaliy@pdau.edu.ua

Тутка Тетяна, здобувач вищої освіти СВО бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

Кукурудза залишається в рейтингу топових культур незмінно останні кілька років. Це пов'язано як стабільною ціною за останні 5 років так і сприятливими умовами для вирощування на території України [1].

Натепер виробництво зерна кукурудзи реалізується завдяки використанню інтенсивних технологій вирощування та сучасних вітчизняних гібридів кукурудзи різних груп стиглості, районованих для конкретного регіону.

Актуальним є вивчення нових перспективних гібридів кукурудзи для визначення їх адаптації до конкретних ґрунтово-кліматичних умов вирощування. Залежно від біологічних особливостей доцільним є вивчення гібридів кукурудзи за групами стиглості, оскільки вони суттєво відрізняються за строками дозрівання, рівнем потенційної урожайності, вологістю зерна та ін. [2].

Щоб отримати високу врожайність даної культури потрібно враховувати її біологічні особливості та погодні умови. Науково доведено, що погодні умови та густина стояння є більш впливовими факторами, ніж добрива чи рівень агротехніки. Особливо істотну роль має запас доступної для рослин вологи в ґрунті під час вегетації. Для культури має більше значення не сумарна кількість опадів за вегетаційний період, а саме наявність такої вологи в критичні для кукурудзи періоди: під час цвітіння та під час наливу зерна [3].

Кожен з агрометеорологічних факторів таких як температура, вологість, світловий та повітряний режими мають свої критичні періоди впливу, відхилення від оптимальних значень в яких призводить до зниження врожайності.

Волога є найбільш лімітуючим фактором для урожайності кукурудзи. Найбільша потреба виникає у фазі викидання волоті та цвітіння, а також у період формування зерна. Саме в цей час відсутність необхідної кількості вологи може спричинити стерильність пилку та редукцію рядів зерен на качані, що призводить до значних втрат майбутнього урожаю. Оптимальні запаси продуктивної вологи в орному шарі ґрунту мають бути достатніми протягом усього вегетаційного періоду. Це становить 400–1200 мм для кукурудзи. Кукурудза споживає води набагато більше, ніж інші культури, адже має тривалий вегетаційний період і формує потужну надземну масу.

Кукурудза - теплолюбна культура. Для проростання насіння температура має становити 8 - 10 °С. Низькі температури після сівби призводять до пошкодження сходів та активізації шкідників кукурудзи. Не дивлячись на те, що кукурудза теплолюбна культура високі температури 35°С у поєднанні з відсутністю оптимальної вологи, можуть призвести до висихання пилку в результаті чого знижується ефективність запилення.

Кукурудза - рослина короткого світлового дня потребує інтенсивного освітлення протягом 12 - 14 годин на добу. Затінення (бур'янами чи при загущенні), особливо у молодому віці, різко знижує урожай, тому що знижує фотосинтетичну активність [1].

Важливим фактором є гарна аерація ґрунтів, яка необхідна для розвитку потужної кореневої системи кукурудзи. Сильні опади можуть призводити до перезволоження або затоплення ґрунту, а це призводить до дефіциту кисню та погіршення живлення, що призводить до відмирання коренів рослини.

До прикладу: якщо у фазі початку вегетації кукурудзи будуть сильні та тривалі дощі - це призведе до нерівномірних, зріджених сходів, редукції качанів. Тривала посуха та сильна спека у фазі цвітіння та наливання зерна призведе до

формування порожніх або недорозвинених качанів, зменшення маси 1000 зерен. Пізні весняні заморозки у фазі 2-4 листків призводять до зниження густоти стояння рослин, пригнічення їхнього росту і через нерівномірний розвиток зменшується врожайність [3].

Полтавська область є ключовим регіоном для вирощування кукурудзи в Україні. 2024 рік був дуже складним роком для Полтавської області через тривалу спеку та посуху. Спостерігалось, найменша кількість опадів з травня по серпень - 60 мм. Саме в ці місяці кукурудза потребує найбільш оптимальних агрометеорологічних умов, адже в ці місяці відбуваються критичні фази розвитку кукурудзи. Через недостатню кількість збереженої вологи в ґрунті, відсутність нових опадів у ключові періоди та високих температур середня врожайність знизилася з 11,9 т/га до 8т/га.

Вплив агрометеорологічних факторів є вирішальним для урожайності кукурудзи. Для стабілізації врожайності потрібно впроваджувати посухостійкі гібриди та вологозберігаючі технології для адаптації до зростаючих кліматичних ризиків.

Бібліографічний список

1. <https://journal-grain-crops.com/uk/arhiv/view/5b3226e865c91.pdf>
2. Шакалій С., Воронько В. Вологозабезпеченість і вміст елементів живлення залежно від прийомів обробітку ґрунту. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених : матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14-15 квіт. 2025 р.). Полтава, 2025. С. 97–99. <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/18821>
3. Баган А. В., Шакалій С. М., Юрченко С. О., Іващенко В. М., Бараболя О. В., Покотило А. В. Формування біометричних показників та рівня урожайності гібридів кукурудзи за групами стиглості. Зрошуване землеробство. 2022. № 77. С. 5–8. DOI: <https://doi.org/10.32848/0135-2369.2022.77.1>

УДК: 632.951:632.76:635.646(251.1-17:477)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДІВ ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ ПОПУЛЯЦІЇ КОЛОРАДСЬКОГО ЖУКА НА ПОСІВАХ БАКЛАЖАНУ В ЗОНІ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Циганков Р.О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Черних С.А., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри агрохімії

Лемішко С.М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри агрохімії

Дніпровський державний аграрно- економічний університет

За високої корисності (вмісту фолієвої та аскорбінової кислоти, лютеїну, клітковини, магнію, натрію, заліза, калію, міді, фосфору, вітамінів – А, В, РР, С) та низької калорійності баклажану (малої кількості вуглеводів) значна кількість споживачів включає його в свій раціон здорового харчування [1].